

PON VIDYASHRAM GROUP OF SENIOR SECONDARY SCHOOLS
CLASS: VI, 2nd Language SUBJECT: SANSKRIT

पाठः 5 - इश्वरः सर्वत्र अस्ति
अव्ययपदानि

I. Fill in the blanks:

उच्चैः, कुत्र, नीचैः, कदापि, अद्य, शनैः, शनैः

- (i) ते कुत्र गच्छन्ति?
- (ii) फलं नीचैः पतति।
- (iii) सः कदापि असत्यम् न वदति।
- (iv) कच्छपः शनैः शनैः चलति।
- (v) अद्य सोमवासरः अस्ति।
- (vi) सिंहं उच्चैः गर्जति।

II प्रदत्त अव्ययपदानाम् अर्थम् लिखत।

किमर्थम् - For what purpose तीव्रम् - Rapid
नीचैः - Below / down कदा - When?
सर्वत्र - Everywhere एव - Also Only

III निम्नलिखित अव्ययपदैः वाक्यानि रचयत।

1. सदा - इश्वरः सदा रक्षति।
2. तत्र - बाह्यं तत्र चलति।
3. कुत्र - स्मा कुत्र पठति?
4. अद्य - अद्य बुधवासरः अस्ति।
बुधवासरः

पाठः 6 - कारक परिचयः

I. कारक - विश्वकृत्याः उचितम् मेलनम् कुरुत।

कर्म	- द्वितीया विश्वसृतिः
अपादान	- पञ्चमी विश्वसृतिः
कर्ता	- प्रथमा विश्वसृतिः
करण	- तृतीया विश्वसृतिः
सम्प्रदान	- चतुर्थी विश्वसृतिः

III मूलशब्दः विश्वसृतिः वचनम् च लिखत।

पदम्	मूलशब्दः	विश्वसृतिः	वचनम्
कमलेन	कमल	तृतीया	एकवचनम्
शमाथ	शम	चतुर्थी	एकवचनम्
फलानि	फल	प्रथमा	बहुवचनम्
बालकाः	बालक	प्रथमा	बहुवचनम्

IV वचनानुसारं रिक्त स्थानानि पूरयत।

मूलशब्दः	विश्वसृतिः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
छात्र	प्रथमा	छात्रः	छात्रौ	छात्राः
बालक	द्वितीया	बालकम्	बालकौ	बालकान्
पत्र	चतुर्थी	पत्राय	पत्राभ्याम्	पत्रेभ्यः
फल	तृतीया	फलेन	फलाभ्याम्	फलेः
शम	पञ्चमी	शमात्	शमाभ्याम्	शमेभ्यः

5. परस्परं मेलयत ।

- (i) रथम् - रथ को
- (ii) पुस्तकम् - पुस्तक को
- (iii) गृहात् - घर से
- (iv) रामस्य - राम का
- (v) गृहे - घर में
- (vi) कन्दुकेन - गेंद से
- (vii) पठनाय - पढ़ने के लिए